

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/102/2016
Identifikačné číslo spisu:	1309213145
Dátum vydania rozhodnutia:	16.02.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Eva Sakálová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:1309213145.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu N., bývajúceho v X., zastúpeného JUDr. Rudolfom Adamčíkom, advokátom, so sídlom advokátskej kancelárie v Bratislave, Liptovská 2/A, proti žalovanej MARKÍZE-SLOVAKIA, spol. s r. o., so sídlom Bratislavská 1/A, Bratislava, o ochranu osobnosti, vedenom na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 9 C 119/2009, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 28. októbra 2014 sp. zn. 8 Co 475/2013, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaná má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava III rozsudkom z 13. januára 2013 č. k. 9 C 119/2009-281 zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal uloženia povinnosti žalovanej zverejniť ospravedlnenie a uložiť jej náhradu nemajetkovej ujmy 15 000,- eur. Žalobca sa uvedeného nároku domáhal na tom skutkovom základe, že televízia Markíza 16. marca 2009 odvysielala v publicistickej relácii Paľba nepravdivé a znevažujúce informácie o žalobcovi ako predsedovi predstavenstva Bytového družstva „Centrum“ v Bratislave, spočívajúce v hodnotení konania jeho činnosti jemu podriadených pracovníkov ako vydieranie a zastrašovanie, čím malo dôjsť k neoprávnenému zásahu do jeho práva na ochranu osobnosti. Súd prvej inštancie vychádzajúc z vykonaného dokazovania dospel k záveru, že predmetným príspevkom nebolo zasiahnuté do práv žalobcu, ale do práv právnickej osoby - Bytového družstva „Centrum“ v Bratislave, nakoľko v celom príspevku, ako aj v napadnutých výrokoch redaktorky žalovanej sa hovorilo vždy len o činnostiach označenej právnickej osoby. Dospel tak k záveru, že predmetným príspevkom nebolo zasiahnuté do práv žalobcu ako fyzickej osoby. Žalobu preto s poukazom na § 11, § 13, § 19b ods. 2, 3 Občianskeho zákonníka zamietol. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

2. Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 28. októbra 2014 sp. zn. 8 Co 475/2013 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanej náhradu trov odvolacieho konania 106,97 eur k rukám právneho zástupcu žalovanej. Potvrdzujúci rozsudok odôvodnil vecnou správnosťou preskúmaného rozsudku. Mal za to, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom

na posúdenie vecnej (hmotnoprávnej) legitimácie žalobcu, na základe výsledkov vykonaného dokazovania dospel k správne právnemu záveru, že žalobca nemá aktívnu legitimáciu z hľadiska nárokov, ktorých sa v konaní domáha z dôvodu neoprávneného zásahu do jeho osobnostných práv. Odvolací súd považoval rozsudok súdu prvej inštancie z hľadiska žalobcom uplatnených odvolacích dôvodov a ich obsahového vymedzenia za správny.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca, ktorý prípustnosť a dôvodnosť dovolania videl v odňatí možnosti konať pred súdom (§ 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.), keď rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo odôvodnené v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p. Poukázal na viaceré rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a Ústavného súdu Slovenskej republiky prezentujúce názor, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu treba považovať za vadu konania, ktorou sa odníma účastníkovi riadne konať pred súdom. Ak všeobecný súd riadne rozhodnutie neodôvodnil, treba takéto rozhodnutie považovať za arbitrárne, svojvoľné a tým priamo zasahujúce do základného práva účastníka súdneho konania na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Navrhol rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

4. Žalovaná sa k podanému dovolaniu nevyjadrila.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací [(§ 35 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“)], po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu (žalobca, ďalej aj dovolateľ) zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 C.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C.s.p.) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je potrebné odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné (§ 447 písm. c/ C.s.p.).

6. Vzhľadom k tomu, že dovolanie bolo podané pred 1. júlom 2016, za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, dovolací súd postupoval v zmysle ustanovenia § 470 ods. 1 a 2 C.s.p., na základe ktorého, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti a právne účinky úkonov, ktoré nastali v konaní pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované a prípustnosť dovolania posudzoval v zmysle § 236, § 237 a § 238 O.s.p v znení účinnom do 1. júla 2016.

7. Dovolanie žalobcu smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie. Rozsudky odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, boli uvedené v § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. Dovolanie žalovaného nesmeruje proti rozsudku, ktorý je uvedený v týchto ustanoveniach; prípustnosť dovolania preto z § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. nevyplýva.

8. Predmetné dovolanie by bolo prípustné, iba ak v konaní došlo k procesným vadám, ktoré boli uvedené § 237 ods. 1 O.s.p. Žalobca poukazoval vo svojom dovolaní, že konanie je zaťažené vadou, ktorá bola uvedená v § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., jej existencia však nevyšla v dovolacom konaní najavo.

9. Dovolať mal za to, že odvolací súd zaťažil konanie vadou podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., spočívajúcou v odňatí možnosti konať pred súdom, keď odvolací súd svoje rozhodnutie zdôvodnil v rozpore s § 157 ods. 2 O.s.p.

10. Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach uvádzal, že pre záver o existencii procesnej vady konania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. nie je významný subjektívny názor strany, ktorá namieta, že sa súdy nižších inštancií dopustili takej vady, rozhodujúcim je len záver dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (viď napríklad rozhodnutia sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 2 Cdo 609/2015, 3 Cdo 409/2015, 4 Cdo 143/2015, 5 Cdo 238/2015, 6 Cdo 30/2016, 7 Cdo 371/2015, 8 Cdo 34/2016).

11. Pod odňatím možnosti pred súdom konať treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa strane sporu znemožní realizácia jej procesných práv, priznaných jej v občianskom súdnom

konaní za účelom ochrany jej práv a právom chránených záujmov (napr. právo zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy, vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom, vykonávať svoje práva a povinnosti prostredníctvom zvoleného zástupcu, právo na presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia, právo na doručenie odvolania, právo na možnosť vyjadriť sa k podanému odvolaniu, právo na doručenie vyjadrenia k odvolaniu a pod.).

12. Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom. Právo na spravodlivý súdny proces neznamena ale právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi (I. ÚS 50/04). Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Súd sa z tohto dôvodu nemusí v odôvodnení svojho rozhodnutia zaoberať úplne všetkými dôvodmi a argumentmi procesných strán; postačujúcim je, ak z odôvodnenia rozhodnutia sú zrejmé všetky pre rozhodnutie podstatné skutočnosti objasňujúce skutkový a právny základ rozhodnutia (viď tiež II. ÚS 76/07).

13. Nepreskúmateľnosť rozhodnutia bola už dávnejšou judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (R 111/1998) považovaná za procesnú vadu („inú vadu konania“) nezakladajúcu prípustnosť dovolania. Správnosť takého nazerania na právne dôsledky nepreskúmateľnosti potvrdili viaceré rozhodnutia ústavného súdu o sťažnostiach proti tým rozhodnutiam Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktoré zotrvali na právnych záveroch súladných s R 111/1998 (viď napríklad rozhodnutia sp. zn. I. ÚS 364/2015, II. ÚS 184/2015 a III. ÚS 288/2015).

14. Na rokovaní občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktoré sa uskutočnilo 3. decembra 2015, bolo prijaté zjednocujúce stanovisko, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Toto stanovisko, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, považuje dovolací súd za plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci. Dodáva, že obsah spisu neposkytuje žiadny podklad pre to, aby sa na daný prípad uplatnila druhá veta tohto stanoviska, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003). V danom prípade obsah spisu nedáva žiadny dôvod, aby na preskúmvanú vec bola aplikovaná druhá veta uvedeného stanoviska.

15. V danom prípade treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca späťnosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzujúcim rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Ak odvolací súd sa stotožní s dôvodmi rozhodnutia súdu prvej inštancie, stačí, ak v odôvodnení rozsudku poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie.

16. Pokiaľ dovolateľ namietal, že sudy nižších inštancií sa nesprávne vyporiadali s otázkou jeho vecnej aktívnej legítimácie v spore, dovolací súd poznamenáva, že ak súd prípadne aj nesprávne posúdi túto otázku, nejde o vadu konania, ktorý by spôsobovala tzv. zmätočnosť konania. Nedostatok hmotnoprávnej legítimácie (vecnej aktívnej alebo pasívnej) môže mať iba vecný dopad na výsledok sporu v podobe vydania meritórneho rozhodnutia, ktorým sa žaloba zamietla (porovnaj R 34/1993). Dovolacím súdom posúdenie správnosti riešenia tejto otázky však prichádza do úvahy len v procesnom prípustnom

dovolání.

17. V preskúmvanej veci tak dovolateľ nedôvodne namietal, že mu v dôsledku ním tvrdených nedostatkov odôvodnenia napadnutého rozsudku bola odňatá možnosť pred súdom konať.

18. Vzhľadom na uvedené možno zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania žalobcu nemožno vyvodiť z § 238 O.s.p. ani z § 237 ods. 1 O.s.p. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dovolanie žalobcu podľa § 447 písm. c/ C.s.p. ako procesne neprípustné odmietol.

19. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C.s.p.).

20. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.